

Magnus Halling

Inst. för Växtproduktionsekologi, SLU, Uppsala,

tel: 018-671429, e-post: magnus.halling@vpe.slu.se

Ekologisk sortprovning av vallväxter

Vallgräsen missgynnas ofta i en ekologisk vall genom sämre kväveförsörjning än baljväxterna. Därför är det viktigt att undersöka sorternas konkurrensförmåga i en blandvall. Sorter av timotej, ängssvingel och engelskt rajgräs provas i en blandning med baljväxter för att efterlikna verkliga förhållanden. Fem handelssorter per art har valts ut. De representerar etablerade och, i en nära framtid, ny sorter på marknaden. Försök har anlagts på tre platser för att spegla olika förhållanden i södra och mellersta Sverige. Eftersom förhållandet mellan gräs och baljväxt förändras över tiden är det viktigt att studera ut hålligheten i minst tre skördeår. Målet är att under ekologisk provning bestämma skillnader i avkastning, konkurrensförmåga och näringsinnehåll mellan sorter av timotej, ängssvingel och engelskt rajgräs.

Material och metoder

Fältförsök med tre block anlades 2003 i tre olika gräsarter på försöksstationer med ekologisk mark (Tvååker i norra Halland, Råde i västra Götaland och Ekhaga utanför Uppsala).

Försöken innehåller fem sorter per gräsart enligt nedan: Timotej (R6-201E): SW Alexander, SW Ragnar, Grindstad SW, Comtal SSD och Lischka SSD.

Ängssvingel (R6-202E): SW Sigmund, SW Kasper, SW Minto, Preval SSD och DLF/SSD Laura.

Engelskt rajgräs (R6-204E): SW Helmer, 4n (medelsen), SW Gunne, 2n (tidig), SW Freddy, 4n (medelsen), Herbie, 2n (sen) SSD och Condesa, 4n (sen) SSD.

SW = Svalöf Weibull AB, SSD = Scandinavian seed AB.

Till skillnad från i en konventionell provning där sorterna provas i renbestånd, har grässorterna såtts i en blandning med baljväxter. Timotej har blandats med 10 % rödklöver och ängssvingel och engelskt rajgräs har blandats med 10 % vitklöver. Två skördar genomförs per år för timotej och tre per år för engelskt rajgräs och ängssvingel. Avkastning och botanisk sammansättning har bestämts under tre vallår (2004–2006). Näringskvaliteten i form av råprotein, omsättningsbar energi och NDF har bestämts rutvis i hela den skördade gräs-baljväxtblandningen i de flesta skördar. År 2006 anlades nya försök på samma sätt som 2003, men med en viss förändring av sorterna.

Resultat

Resultaten visar att det är större skillnader i avkastningen mellan vallsorterna av timotej, ängssvingel och engelskt rajgräs i ekologisk provning, än i konventionell sortprovning. Av de provade sorterna uppvisar engelskt rajgräs flest skillnader gentemot mätaren. Den ekologiska provningen har också givit utslag i konkurrensförmågan hos olika sorter (fastställd som andelen gräs i den skördade blandningen). Enligt resultaten från näringsanalyserna är det störst skillnad mellan mätaren och övriga sorter när det gäller innehållet av omsättningsbar energi och fiber (NDF) i den första skörden.

Resultat och fältkort från enskilda försök (P06-201E, P06-202E och P06-204E) publiceras på www.ffe.slu.se under projektets löptid 2003–2008.

Projektet finansieras 2003–2008 av Jordbruksverket.